

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN ĐỒ SƠN
TRƯỜNG TIỂU HỌC HỢP ĐỨC

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

*“Một số giải pháp nâng cao ý thức tự học
cho học sinh lớp 1”*

Tác giả: LÊ THỊ THU HÀ
Trình độ chuyên môn: ĐẠI HỌC
Chức vụ: TỔ TRƯỞNG CHUYÊN MÔN
Nơi công tác: TRƯỜNG TIỂU HỌC HỢP ĐỨC

Hải Phòng, ngày 20.tháng 02 năm 2025

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Năm học 2024-2025

Kính gửi: Hội đồng đánh giá hiệu quả áp dụng và phạm vi xét công nhận sáng kiến quận Đồ Sơn năm học 2024 - 2025

Họ và tên: LÊ THỊ THU HÀ

Chức vụ, đơn vị công tác: Tổ trưởng chuyên môn, Trường Tiểu học Hợp Đức

Tên sáng kiến: ***“Một số giải pháp nâng cao ý thức tự học cho học sinh lớp 1”***

Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong lĩnh vực dạy học và tổ chức các hoạt động giáo dục

Đơn vị áp dụng sáng kiến: Trường Tiểu học Hợp Đức

Địa chỉ : Tổ dân phố Bình Minh - Hợp Đức - Đồ Sơn - Hải Phòng

I. Mô tả giải pháp đã biết:

Tự học là một trong rất nhiều hình thức học tập quan trọng đối với mỗi chúng ta. Tự học là việc chủ động mà tự bản thân cần phải tìm tòi nghiên cứu, giải quyết các câu hỏi khó cũng như thu nạp các kiến thức mới. Mà qua đó bản thân có thể tự phát triển ra thêm các phương pháp, cách thức để tìm hiểu dạng bài, môn học. Cũng như tự luyện tập để có kỹ năng.

Việc tự học có thể hình thành khi bản thân có nhu cầu khám phá các kiến thức mới, nghiên cứu học tập, tìm tòi để phát triển bài học,.. mà không nhờ cậy hay trông chờ vào bất kỳ ai. Ngoài ra việc tự học còn có thể được hiểu là chúng ta sẽ dựa vào những kiến thức được giảng dạy trên lớp, hoặc học qua thầy cô, bạn bè, anh chị đi trước để dựa vào đó tạo thành những bài học của riêng mình.

Tự học có một vai trò hết sức quan trọng. Tự học giúp chúng ta tìm tòi được nhiều kiến thức hơn, hiểu sâu hơn và ghi nhớ bài học một cách nhanh chóng, vững chắc nhờ vào các kỹ năng như tự phân tích, tổng hợp tài liệu, đưa ra các phương án mới để giải quyết bài học một cách thông minh và có trình tự. Đồng thời, tự học còn giúp người học hình thành được tính tự giác, tích cực, nhiệt huyết, đam mê không chỉ trong học tập mà cũng như trong đời sống sinh hoạt hằng ngày.

Với đề tài liên quan đến « tự học » không phải là đề tài mới mẻ, qua nghiên cứu trên mạng Internet và các sáng kiến của đồng nghiệp tôi thấy đã có một vài sáng kiến đề cập đến. Có sáng kiến đề cập trực tiếp đến vấn đề tự học như: Một số giải pháp nâng cao kỹ năng tự học hay một số giải pháp nâng cao chất lượng tự học. Có sáng kiến mở rộng hơn đó là nâng cao ý thức tự giác cho học sinh, trong đó có kỹ năng tự học. Qua nghiên cứu, chốt lọc cho phù hợp với học sinh của lớp, bản thân tôi đã áp dụng và nhận thấy các giải pháp trên có những ưu điểm và khuyết điểm như sau:

*** Ưu điểm:**

Các giải pháp đã giúp học sinh bước đầu có ý thức tự học, tự học trong và

ngoài giờ lên lớp, học sinh đã mạnh dạn hỏi giáo viên khi không hiểu bài, biết tự đặt câu hỏi và tự trả lời, nếu không trả lời được thì nhờ giáo viên hay nhờ bạn giải đáp, học sinh cũng đã tìm ra phương hướng giải bài tập dưới sự gợi ý của giáo viên, học sinh tự đọc sách giáo khoa, tài liệu tham khảo để chuẩn bị bài mới để dễ hiểu bài hơn.

Các giải pháp đó đã giúp học sinh ghi nhớ kiến thức lâu hơn, các lần kiểm tra các em đạt được điểm cao. Đồng thời các giải pháp giúp học sinh tự tin về khả năng học tập của mình và kích thích học sinh ham hiểu biết, ham học hỏi, ham tìm tòi.

Các giải pháp còn giúp học sinh có được cách học theo sở thích của mình nên cảm thấy thoải mái và hứng thú; học sinh có sự chuẩn bị bài mới nên đã hăng hái phát biểu trong các giờ học nên học sinh học tập ngày càng tiến bộ. Không những thế các giải pháp còn tạo điều kiện cho học sinh thân thiết với bạn bè trong nhóm và giúp học sinh rèn luyện tính kiên trì và tinh thần khắc phục khó khăn trong học tập.

*** Hạn chế :**

Ngoài các ưu điểm trên các giải pháp vẫn còn có một số hạn chế sau:

- Nhiều giải pháp sử dụng công nghệ để hỗ trợ học sinh, nhưng điều này có thể gây thiếu hụt kỹ năng tư duy phản biện và sáng tạo khi học sinh quá phụ thuộc vào các thiết bị và ứng dụng.

Một số giải pháp chỉ áp dụng phương pháp học chung cho tất cả học sinh, không xem xét nhu cầu và phong cách học tập riêng của từng cá nhân, dẫn đến giảm hiệu quả học tập.

Học sinh có thể gặp khó khăn trong việc tự quản lý thời gian và tiến độ học tập khi không có sự giám sát từ giáo viên hoặc người lớn.

Một số học sinh chưa tự tin, cảm thấy không có động lực để tự học khi không có sự hỗ trợ hoặc khích lệ từ gia đình và giáo viên.

Các tài liệu tự học (cha mẹ mua ở hiệu sách) không được cập nhật và phù hợp với chương trình học hiện tại có thể làm cho học sinh khó lòng tiếp cận thông tin cần thiết.

Học sinh có thể dễ dàng tiếp cận thông tin trên Internet, nhưng nếu không biết cách phân biệt thông tin đúng sai, có thể dẫn đến việc tiếp thu kiến thức sai lệch.

Tự học có thể khiến học sinh cảm thấy đơn độc, dẫn đến việc thiếu trao đổi, thảo luận và học hỏi từ người khác. Nhiều cháu dẫn đến ít nói, trầm tư.

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.1 Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

Giải pháp 1. Tạo thói quen đọc sách:

- Tạo không gian đọc sách tại gia đình
- Chọn sách phù hợp
- Đọc sách cùng nhau
- Thời gian đọc hàng ngày
- Khuyến khích học sinh chia sẻ lại những gì mình lĩnh hội được sau đọc cuốn sách đó
- Sử dụng các phương tiện đa phương tiện

- Tham gia các hoạt động đọc sách
- Gắn bó với các nhân vật trong sách
- Thiết lập thói quen ghi nhật ký đọc sách

Giải pháp 2. Thiết lập thời gian học tập

- Lập thời gian biểu hàng ngày và ý thức thực hiện thời gian biểu
- Đồng hành cùng cha mẹ học sinh hỗ trợ con trở thành thói quen thực hiện

Thời gian biểu đã xây dựng

- Lập nhóm zalo theo dõi ý thức tự học của học sinh
- Khen thưởng kịp thời khi con thực hiện tốt với các hình thức khác nhau

Giải pháp 3. Tạo môi trường học tập tích cực

- Sắp xếp không gian học tập
- Khuyến khích giao tiếp thân thiện
- Thực hiện hiệu quả mô hình hoạt động nhóm
- Khuyến khích sự sáng tạo
- Tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa
- Khuyến khích tự lập
- Sử dụng công nghệ trong học tập:
- Sử dụng hình ảnh và đồ chơi học tập

Giải pháp 4. Không gây áp lực cho học sinh

Cha mẹ và thầy cô không ép con mà hình thành ý thức dần dần mỗi ngày một ít để con thích ứng dần dần nhất là đối với học sinh lớp.

Sự quan tâm sát sao của cha mẹ các con sẽ cảm nhận được tình yêu thương của cha mẹ với mình và sẽ cố gắng đạt được những điều mong muốn.

Giải pháp 5. Giúp học sinh phát triển tư duy phản biện

Trong sinh hoạt gia đình, ba mẹ nên tập cho học sinh nêu ý kiến của mình cũng như lắng nghe và tôn trọng ý kiến của con để con hình thành tư duy phản biện tốt hơn. Trong quá trình học tập, khi các con tự do tiếp thu kiến thức theo cách của riêng mình thì vốn kiến thức sẽ trở nên đa dạng và phong phú hơn, từ đó học sinh rất muốn được phát biểu và phản biện khi thấy ý kiến khác chưa phù hợp.

Tư duy phản biện sẽ giúp một vấn đề được nhìn nhận từ các góc nhìn khác nhau, thế giới quan của học sinh cũng từ đó mà phát triển đa chiều hơn. Do đó, phụ huynh nên kiên nhẫn rèn luyện cho con khả năng này, đặc biệt là đối với những gia đình có học sinh thụ động.

II.2 Tính mới, tính sáng tạo:

Việc hình thành năng lực tự học cho học sinh góp phần tạo ra học sinh có khả năng nghiên cứu và tìm hiểu thông tin một cách độc lập, phản ánh thực tiễn và sáng tạo trong cách tiếp cận vấn đề.

Kích thích học sinh suy nghĩ đa chiều, phân tích và đánh giá thông tin từ nhiều nguồn trước khi đưa ra kết luận, giúp các em trở thành những người học chủ động.

Sử dụng công nghệ để hỗ trợ quá trình tự học, từ việc tìm kiếm thông tin, sử dụng phần mềm học tập đến việc tham gia các khóa học trực tuyến.

Tạo ra các phương pháp học tập sáng tạo và linh hoạt như học qua dự án, học tập qua trải nghiệm, hoặc học từ các nguồn thông tin khác nhau. Phối hợp, lồng ghép các môn học để ôn luyện kiến thức

Giúp học sinh phát triển kỹ năng quản lý thời gian, tự quản lý, sáng tạo và khả năng lãnh đạo bản thân, chuẩn bị cho tương lai tiến tới thời đại công nghệ 5.0 .

Đáp ứng nhu cầu và sở thích học tập riêng biệt của từng cá nhân, nhờ đó phát huy tối đa tiềm năng của từng học sinh.

Kích thích sự ham học hỏi, tạo động lực tự học và khơi nguồn cảm hứng để đạt được những mục tiêu cao hơn trong học tập và cuộc sống.

Những yếu tố này làm cho việc hình thành năng lực tự học không chỉ là một phần của hệ thống giáo dục hiện đại mà còn là một bước đi chiến lược nhằm phát triển tương lai cho học sinh, giúp các em trở thành những công dân toàn cầu có khả năng thích ứng với thay đổi liên tục.

Các giải pháp này ngoài việc giúp học sinh lớp 1 phát triển đủ các kỹ năng cần thiết và tạo năng lượng tích cực trong các tiết học, giảm bớt stress của giáo viên, học sinh và cả phụ huynh.

II.3 Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp

a. Hiệu quả kinh tế :

- Học sinh hình thành và phát triển được năng lực tự học, bố mẹ sẽ không mất tiền thuê gia sư kèm cặp con hàng ngày. Hoặc những nhà kinh tế khó khăn bố mẹ yên tâm đi làm về nhà chỉ kiểm tra bài của con và điều chỉnh.

- Học sinh có thể học được ở mọi lúc, mọi nơi trong sách vở vào trong cuộc sống. Biết áp dụng kiến thức từ sách vở vào cuộc sống.

- Phụ huynh cũng như học sinh hiểu được về giá trị tinh thần nằm trong những lời động viên, sự quan tâm giúp đỡ nhau trong cuộc sống chứ không phải là vật chất. Nên các con hiểu và không đòi hỏi nhiều từ món quà vật chất từ cha mẹ.

- Học sinh biết thương cha mẹ hơn, biết tiết kiệm, biết bảo quản tốt đồ dùng học tập của mình cũng như các đồ dùng cá nhân khác. Có những em biết tái chế từ các tấm bìa thành ông bút, đồ chơi,...

- Phụ huynh bớt đi sự vất vả và luôn đồng hành với giáo viên trong việc rèn luyện nhằm nâng cao kỹ năng nói cho con.

b. Hiệu quả về mặt xã hội :

- Gia đình là một tế bào của xã hội, gia đình hạnh phúc ta sẽ có xã hội hạnh phúc. Con người hạnh phúc sẽ phát huy tối đa óc sáng của mình từ đó tạo ra các sản phẩm có giá trị tốt, có ích cho sức khỏe,...

- Học sinh luôn sẵn sàng với một tâm thế tốt để tham gia vào các tiết học, luôn có ý thức tự học, tự khám phá.

- Học sinh luôn biết hỗ trợ và giúp đỡ nhau trong học tập cũng như các hoạt động khác. Điều chỉnh mọi đối tượng học sinh cho phù hợp với điều kiện tổ chức các hoạt động giáo dục. Học sinh tự tin khi trình bày ý kiến, quan điểm, nội dung trao đổi trước tập thể lớp. Hỗ trợ trong việc hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất cho học sinh.

- Tạo sự gần gũi, thân thiện giữa giáo viên và học sinh, học sinh với học sinh. Tăng thêm sợi dây gắn kết giữa các môi trường giáo dục Gia đình – Nhà trường và Xã hội.

- Xã hội rất cần những chủ nhân tương lai có óc sáng tạo, nhạy bén, yêu nước. Cuộc sống cần những con người chân thật, biết sống vì tập thể, biết chia sẻ, hỗ trợ cùng phát triển, góp phần xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh. Ngoài kiến thức, các phẩm chất, năng lực chung hay năng lực đặc thù cũng được hình thành và phát triển. Điều đó đáp ứng rất tốt yêu cầu trong chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Phát hiện và bồi dưỡng nhân tài cho đất nước như: làm MC dẫn chương trình, nhà văn, nhà thơ, nhà biên kịch, diễn viên,... Đặc biệt là qua các nhà khoa học, nhà thiết kế tương lai

c. Giá trị làm lợi khác :

Giáo viên thêm yêu nghề mến trẻ, học sinh thích đến trường, phụ huynh tin tưởng hơn vào giáo dục, sẵn sàng đóng góp xây dựng nhà trường ngày càng khang trang hơn. Các ban ngành đoàn thể thêm tin tưởng vào nhà trường, giúp đỡ nhà trường trong việc trang bị thêm cơ sở vật chất hiện đại giúp các con có môi trường học tập tốt nhất.

II.4 Khả năng nhân rộng:

Các giải pháp này có thể áp dụng thực hiện cho học sinh lớp 1 mà còn ứng dụng ở các khối lớp khác.

Các giải pháp trên không chỉ áp dụng tại trường Tiểu học Hợp Đức mà còn thực hiện ở tất cả các trường tiểu học khác.

II.5 Phạm vi ảnh hưởng:

Sáng kiến có phạm vi ảnh hưởng không chỉ trong lĩnh vực giáo dục mà còn trong các ngành nghề khác. Như nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản, thiết kế,... vì tương lai rất cần đến những con người sáng tạo, phát minh ra các sản phẩm khoa học có ích cho cuộc sống của con người.

Đỗ Sơn, ngày 20 tháng 02 năm 2025
Người viết đơn

Lê Thị Thu Hà

I. THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: “*Một số giải pháp nâng cao ý thức tự học cho học sinh lớp 1*”

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong lĩnh vực dạy học và tổ chức các hoạt động giáo dục

3. Tác giả:

Họ và tên : Lê Thị Thu Hà

Ngày/tháng/năm sinh: 05/08/1977

Chức vụ, đơn vị công tác: Tổ trưởng chuyên môn, Trường Tiểu học Hợp Đức.

Điện thoại: DD: 0827 862 566

4. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị : Trường Tiểu học Hợp Đức.

Địa chỉ : Tổ dân phố Bình Minh - Hợp Đức - Đồ Sơn - Hải Phòng.

II. Mô tả giải pháp đã biết:

Như chúng ta đã biết tự học được xem là trung tâm của việc tự tiếp cận với kiến thức mới và giáo viên đóng vai trò là người hướng dẫn. Tự học sẽ giúp học sinh phát triển khả năng tư duy cá nhân so với phương pháp truyền thống là giáo viên giảng, học sinh lắng nghe và ghi chép. Khả năng này không chỉ hỗ trợ học sinh trong việc học mà còn giúp học sinh phát triển khả năng tư duy phân tích, khả năng tiếp cận được mọi vấn đề một cách dễ dàng, nhìn thấy hướng đi, cách giải quyết công việc để đạt hiệu quả cao nhất.

Đề tài liên quan đến « tự học » không phải là đề tài mới mẻ, qua nghiên cứu trên mạng Internet và các sáng kiến của đồng nghiệp tôi thấy đã có một vài sáng kiến đề cập đến. Có sáng kiến đề cập trực tiếp đến vấn đề tự học như: Một số giải pháp nâng cao kỹ năng tự học hay một số giải pháp nâng cao chất lượng tự học. Có sáng kiến mở rộng hơn đó là nâng cao ý thức tự giác cho học sinh, trong đó có kỹ năng tự học. Qua nghiên cứu, chất lọc cho phù hợp với học sinh của lớp, bản thân tôi đã áp dụng và nhận thấy các giải pháp trên có những ưu điểm và khuyết điểm như sau:

* Ưu điểm:

Các giải pháp đã giúp học sinh bước đầu có ý thức tự học, tự học trong và ngoài giờ lên lớp, học sinh đã mạnh dạn hỏi giáo viên khi không hiểu bài, biết tự đặt câu hỏi và tự trả lời, nếu không trả lời được thì nhờ giáo viên hay nhờ bạn giải đáp, học sinh cũng đã tìm ra phương hướng giải bài tập dưới sự gợi ý của giáo viên, học sinh tự đọc sách giáo khoa, tài liệu tham khảo để chuẩn bị bài mới dễ hiểu bài hơn.

Các giải pháp đó đã giúp học sinh ghi nhớ kiến thức lâu hơn, các lần kiểm tra các em đạt được điểm cao. Đồng thời các giải pháp giúp học sinh tự tin về khả năng học tập của mình và kích thích học sinh ham hiểu biết, ham học hỏi, ham tìm tòi.

Các giải pháp còn giúp học sinh có được cách học theo sở thích của mình nên cảm thấy thoải mái và hứng thú; học sinh có sự chuẩn bị bài mới nên đã hăng hái phát biểu trong các giờ học nên học sinh học tập ngày càng tiến bộ. Không những thế các giải pháp còn tạo điều kiện cho học sinh thân thiết với bạn

bè trong nhóm và giúp học sinh rèn luyện tính kiên trì và tinh thần khắc phục khó khăn trong học tập.

*** Hạn chế :**

Ngoài các ưu điểm trên các giải pháp vẫn còn có một số hạn chế sau:

- Nhiều giải pháp sử dụng công nghệ để hỗ trợ học sinh, nhưng điều này có thể gây thiếu hụt kỹ năng tư duy phản biện và sáng tạo khi học sinh quá phụ thuộc vào các thiết bị và ứng dụng.

Một số giải pháp chỉ áp dụng phương pháp học chung cho tất cả học sinh, không xem xét nhu cầu và phong cách học tập riêng của từng cá nhân, dẫn đến giảm hiệu quả học tập.

Học sinh có thể gặp khó khăn trong việc tự quản lý thời gian và tiến độ học tập khi không có sự giám sát từ giáo viên hoặc người lớn.

Một số học sinh chưa tự tin, cảm thấy không có động lực để tự học khi không có sự hỗ trợ hoặc khích lệ từ gia đình và giáo viên.

Các tài liệu tự học (cha mẹ mua ở hiệu sách) không được cập nhật và phù hợp với chương trình học hiện tại có thể làm cho học sinh khó lòng tiếp cận thông tin cần thiết.

Học sinh có thể dễ dàng tiếp cận thông tin trên Internet, nhưng nếu không biết cách phân biệt thông tin đúng sai, có thể dẫn đến việc tiếp thu kiến thức sai lệch.

Tự học có thể khiến học sinh cảm thấy đơn độc, dẫn đến việc thiếu trao đổi, thảo luận và học hỏi từ người khác. Nhiều cháu dẫn đến ít nói, trầm tư.

III. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

III.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

Ở trường, mỗi một khối lớp học sinh được thầy cô trang bị cho một lượng kiến thức nhất định, nhưng lượng kiến thức này còn hạn chế rất nhiều so với kho tàng kiến thức vô hạn. Do đó để liên tục cập nhật thông tin mới, phát triển bản thân và đạt được các thành tích tốt nhất, học sinh cần có kỹ năng tự học để tăng cường sự hiểu biết, phát triển toàn diện bản thân về kiến thức, tư duy, kỹ năng.

Khi có khả năng tự học, học sinh tham gia vào quá trình nhận thức một cách tự giác, học sinh tự khám phá, tự phân tích, tổng hợp kiến thức. Từ đó học sinh tự rèn luyện để trở nên tự tin, chủ động, độc lập, kiên trì... Những kỹ năng, phẩm chất này cần thiết để các em trở nên thành công trong học tập, công việc và cuộc sống.

Tự học có rất nhiều kỹ năng, tuy nhiên không phải tất cả đều quan trọng như nhau. Tùy theo từng giai đoạn, năng lực của học sinh mà chúng ta nên cân nhắc lựa chọn những kỹ năng cần thiết. Ví dụ như :

+ Kỹ năng giao tiếp	+ Kỹ năng tìm kiếm, đánh giá nguồn kiến thức.
+ Kỹ năng đọc	
+ Kỹ năng viết	+ Kỹ năng tổng hợp, phân tích
+ Kỹ năng quản lý thời gian	+ Kỹ năng trí tuệ cảm xúc
+ Kỹ năng xác định mục tiêu, lập kế hoạch.	+ Kỹ năng ôn bài, học bài

Ngoài các giá trị trên thì việc rèn cho học sinh năng lực tự học còn mang đến một số lợi ích khác như:

+ Hình thành khả năng tự xác định mục tiêu, lập kế hoạch học tập phù hợp.

+ Biết cách tìm kiếm, lựa chọn nguồn tài liệu học tập phù hợp, đúng đắn.

+ Hình thành khả năng phân tích, tổng hợp, luận giải kiến thức hiệu quả.

+ Phát triển tư duy sáng tạo, ứng dụng kiến thức vào thực tế, giải quyết tốt vấn đề.

+ Khắc phục khó khăn có thể gặp phải và vượt qua thử thách

Nhận thấy được tầm quan trọng của việc hình thành và phát triển năng lực tự học đồng thời khắc phục những hạn chế của các giải pháp đã ứng dụng, tôi đã điều chỉnh và thực hiện trên lớp mình phụ trách và đạt được những kết quả đáng khích lệ.

Giải pháp 1. Tạo thói quen đọc sách:

Đọc sách là một thói quen tốt, khuyến khích học sinh đọc sách mỗi ngày, giúp học sinh xây dựng được tình yêu với việc học và khám phá kiến thức. Vậy làm thế nào để giúp học sinh có được thói quen đó, chúng ta cần phải :

- *Tạo không gian đọc sách tại gia đình*: Phụ huynh nên dành một góc nhỏ yên tĩnh trong nhà để con có thể thư giãn và tập trung vào việc đọc sách.

- *Chọn sách phù hợp*: Lựa chọn những cuốn sách có nội dung đơn giản, hình ảnh sinh động và hấp dẫn, phù hợp với độ tuổi của học sinh. Không nên chọn quyển sách có quá nhiều kênh chữ đối với học sinh nhỏ tuổi. Nếu phụ huynh biết được con mình có nhu cầu khám phá về lĩnh vực nào thì mua bổ sung các loại sách liên quan đến mong muốn của con thì việc tự học, tự khám phá kiến thức của con tốt hơn. Ví dụ :

+ Sách về chủ đề thiên nhiên như : vũ trụ, các vì sao, mặt trăng, mặt trời, mây, gió,....

+ Sách về chủ đề cây cối

+ Sách về chủ đề các con vật

+ Sách về chủ đề thiên văn học.

.....

Vậy nên ở nhà phụ huynh mua sách cho con phù hợp với sở thích của con. Còn trên lớp giáo viên trao đổi với BGH hội phụ huynh của lớp bổ sung trên giá sách của lớp các loại sách với nhiều chủ đề khác nhau để các con lựa chọn. Sau đó phân loại bằng các mã màu để các con dễ nhận biết, dễ sắp xếp,... Bên cạnh đó lưu tâm hơn đến các loại sách giáo dục đạo đức cho học sinh như những cuốn sách kể về Bác Hồ, những quyển truyện cổ tích,...

Hình ảnh giá sách với các mã màu

- *Đọc sách cùng nhau*: Đây là một ý tưởng khá tuyệt vời bởi học sinh sẽ tìm được bạn đồng hành với mình trong cả quá trình khám phá kiến thức. Bên cạnh đó tham gia cùng học sinh trong việc đọc sách, tạo cơ hội cho cả gia đình cùng nhau khám phá và lĩnh hội tri thức. Mọi người cùng nhau chia sẻ, cùng nhau điều chỉnh,... Còn ở trên lớp, rất dễ cho giáo viên hiểu biết hơn về học trò của mình và có các định hướng đúng đắn.

- *Thời gian đọc hàng ngày*: Thiết lập thời gian cố định hàng ngày dành cho việc đọc sách, giúp học sinh hình thành nên thói quen này. Ngoài ra tiết đọc thư viện ở lớp cũng dành một tuần 1 tiết và các giờ ra chơi nữa học sinh đều được đọc các cuốn sách mà mình yêu thích.

- *Khuyến khích học sinh chia sẻ lại những gì mình lĩnh hội được sau đọc cuốn sách đó*: Đây là một việc làm để kiểm tra việc lĩnh hội kiến thức của các em. Nếu có suy nghĩ chưa đúng thì giáo viên giúp học sinh điều chỉnh, có nội dung thắc mắc giáo viên giúp học sinh tháo gỡ. Còn những cháu tiếp thu tốt giáo viên hay phụ huynh cần động viên để con phát huy.

- *Sử dụng các phương tiện đa phương tiện*: Trong các tiết học giáo viên cần ứng dụng công nghệ thông tin phù hợp nhằm tạo hứng thú cho học sinh trong quá trình dạy học. Giáo viên tận dụng các video hoặc câu chuyện audio để học sinh có thể nghe và đọc theo, tạo hứng thú vì có em phát triển tư duy bằng ngôn ngữ nghe và có những em phát triển tư duy bằng sao chép hình ảnh,...

Hình ảnh các tiết học ứng dụng CNTT

- *Tham gia các hoạt động đọc sách*: Thiết lập cuộc thi đọc sách nhỏ tại lớp, khen thưởng những học sinh tham gia tích cực. Khuyến khích học sinh tham gia các cuộc thi do nhà trường hay các cấp tổ chức như: Thiếu nhi kể chuyện về Bác Hồ. Đối với học sinh lớp 1 như lớp tôi phụ trách giáo viên cần chuẩn bị những câu chuyện ngắn gọn, súc tích, dễ nhớ. Khuyến khích học sinh kể và quay video gửi lên nhóm để học sinh học tập lẫn nhau.

- *Gắn bó với các nhân vật trong sách*: Thảo luận về các nhân vật trong sách, giúp học sinh cảm thấy gần gũi và thú vị hơn với việc đọc. Giáo viên trao đổi với học sinh về nhân vật mình thích và lí do thích, điều này giúp giáo viên và học sinh và phụ huynh hiểu hơn về tính cách của con từ đó có phương pháp giáo dục phù hợp.

- *Thiết lập thói quen ghi nhật ký đọc sách*: Khuyến khích học sinh ghi lại những cuốn sách đã đọc và cảm nhận của mình về chúng đặc biệt là các cuốn

sách khám phá về thiên nhiên. Khuyến khích học sinh ghi lại tất cả điều cần hỏi vào cuốn sổ tay đó. Đây là một trong những con đường dẫn tới việc chiếm lĩnh kiến thức một cách nhanh hơn, chủ động hơn.

Giải pháp 2. Thiết lập thời gian học tập

Việc lập thời gian biểu thì dễ nhưng thực hiện nó đòi hỏi phải có sự quyết tâm cao. Vậy để học sinh không cảm thấy sợ khi thực hiện PH cần lập một thời gian biểu đơn giản nhằm hình thành thói quen học tập

Tuy nhiên, tháng đầu phụ huynh đồng hành thật sát sao cùng con để giúp con có động lực để thực hiện thời gian biểu đã lập ra. Còn giáo viên thì tạo trên nhóm nhóm zalo của lớp bình chọn từng tuần với nội dung :

- + Ý thức tự học tốt
- + Đã có ý thức tự học nhưng chưa cao
- + Ý thức tự học chưa tốt

Cuối tuần trong giờ sinh hoạt lớp giáo viên công bố kết quả và khen thưởng, tuyên dương, khích lệ. Việc khen đúng lúc tạo nên một niềm tin, một động lực mãnh liệt giúp trẻ thực hiện nhiệm vụ một cách tích cực và hiệu quả hơn.

Ảnh chụp khen thưởng

Giải pháp 3. Tạo môi trường học tập tích cực

- *Sắp xếp không gian học tập*: Tạo ra một không gian học tập thoải mái, sạch sẽ, với bàn ghế phù hợp kích thước trẻ em và có ánh sáng tốt để học sinh dễ dàng tập trung. Trang trí góc học tập hợp với sở thích của học sinh khi học xong rồi có thể chơi thư giãn. Ở gia đình, phụ huynh nên thiết kế cho con một không gian học tập đầy đủ, thoải mái, có ánh sáng tốt, tránh gây phân tâm và tránh bị bệnh về mắt.

- *Khuyến khích giao tiếp thân thiện*: Tạo ra một văn hóa lớp học nơi học sinh có thể giao tiếp, chia sẻ ý tưởng và giúp đỡ lẫn nhau trong học tập. Còn ở nhà thì phụ huynh phải biết lắng nghe ý kiến của con và tuyệt đối không được phủ nhận mà dùng các biện pháp nhằm giải thích.

- *Thực hiện hiệu quả mô hình hoạt động nhóm*: Tổ chức các hoạt động nhóm, trò chơi hợp tác để trẻ được làm việc cùng nhau, từ đó phát triển kỹ năng xã hội và giao tiếp. Cho học sinh tham gia vào các hoạt động nhóm để học cách hợp tác và chia sẻ kiến thức.

- *Khuyến khích sự sáng tạo*: Tạo cơ hội cho trẻ thể hiện sự sáng tạo qua các hoạt động nghệ thuật, thủ công hay viết truyện ngắn. Khuyến khích học sinh sau khi đọc xong cuốn truyện hãy tưởng tượng và vẽ tranh theo nội dung câu chuyện. Kể chuyện có kết hợp ngôn ngữ hình thể, hay múa. Từ đó giúp chúng ta phát hiện những học sinh có năng khiếu về Mỹ thuật như sáng tác truyện tranh, vẽ tranh đề tài,... Bên cạnh đó giúp trẻ phát triển trí tưởng tượng rất tuyệt vời. Khi phát hiện ra học sinh có năng khiếu giáo viên trao đổi với PH đăng ký cho học sinh tham gia các lớp học nghệ thuật, thể thao hay khoa học để phát triển toàn diện.

Bài vẽ của học sinh sau khi đọc xong truyện Sự tích chú cuội cung trăng

- *Tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa*: Phối hợp với cha mẹ học sinh tổ chức các buổi ngoại khóa nhân dịp các ngày lễ tại lớp, hoặc tổ chức cho các em tham gia các buổi dã ngoại, tham quan hay các hoạt động ngoài trời để học sinh được trải nghiệm và học hỏi từ thực tiễn. Cha ông ta đã từng có câu nói « Đi một ngày đàng, học một sàng khôn » Câu nói đó luôn luôn đúng. Tuy nhiên người học được nhiều, người học được ít. Kiến thức thực tiễn giúp các em trưởng thành hơn rất nhiều.

Hình ảnh tổ chức Nô en cho học sinh

- *Khuyến khích tự lập:* Tính tự lập là kỹ năng quan trọng giúp trẻ luôn chủ động trong học tập và trong cuộc sống. Để rèn luyện tính tự lập cho con, phụ huynh có thể cùng con xác định mục tiêu và xây dựng kế hoạch học phù hợp với cá nhân trẻ. Phụ huynh hỗ trợ bằng cách gợi ý và cam kết thực hiện mục tiêu cùng con để thể hiện sự ủng hộ, tin tưởng giúp trẻ sẵn sàng cố gắng, nỗ lực phấn đấu học tập để đạt được thành quả như mong đợi.

Tuy nhiên, khi rèn luyện kỹ năng tự học cho học sinh, cha mẹ không yêu cầu con thực hiện mong ước của mình, không nên thay trẻ vạch ra định hướng áp đặt. Bị cha mẹ bắt buộc sẽ khiến trẻ cảm thấy khó chịu, không thoải mái, lâu dần dẫn đến chán nản, thiếu tự tin và làm ảnh hưởng xấu đến việc học của con. Mỗi đứa trẻ có sở thích, năng lực khác nhau, cha mẹ nên cùng con chọn lựa phương pháp học phù hợp, dễ tiếp thu để mang lại hiệu quả tốt.

Giáo viên luôn phối hợp với phụ huynh hướng dẫn con tự chuẩn bị sách vở để đi học và đồ dùng; tự sắp xếp sách vở và đồ dùng để về nhà. Hướng dẫn trẻ tự quản lý sách vở, đồ dùng học tập và tự chọn các hoạt động học tập mà trẻ thích. Đối với học sinh lớp tôi cho học sinh nhận biết qua các kí hiệu như : sách Tiếng Việt kí hiệu số, vở ô ly kí hiệu số, sách Tiếng Anh số 3, bì cúc để chứa các bài vẽ tô màu, các giấy tờ cần thiết.

- *Sử dụng công nghệ trong học tập:* Hiện tại gần như 100% phụ huynh học sinh đều có điện thoại thông minh, sim đều có mạng 4G hoặc wifi nên việc hỗ trợ cho học sinh sử dụng công nghệ thông tin để tự học giúp học sinh không cảm thấy chán nản và căng thẳng. Bên cạnh đó các phần mềm giáo dục, trò chơi và video để tăng cường khả năng tiếp thu kiến thức của trẻ. Hiện nay, nhà trường luôn sát sao khuyến khích học sinh thi Vio. Edu với hai môn Toán và Tiếng Anh, học sinh tham gia rất thích thú đọc tốt hơn, tuy duy nhạy bén hơn.

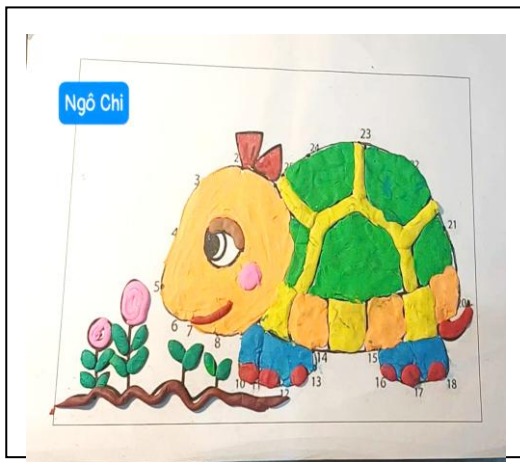

Học sinh lớp 1A1 thi Vioedu môn Toán, Tiếng Anh

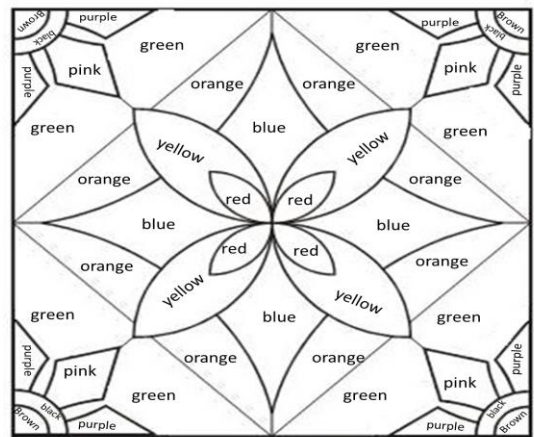
- *Sử dụng hình ảnh và đồ chơi học tập*: Đây là một trong những cách tự học khá tuyệt vời, giúp học sinh vừa học vừa chơi và dễ dàng chiếm lĩnh kiến thức. Trẻ nhỏ thường ham chơi, hiếu động dễ bị thu hút nên cha mẹ mất khá nhiều thời gian để giúp con chú tâm vào việc học, hình thành khả năng tự học. Tuy nhiên nếu ép buộc trẻ phải ngồi vào bàn học và tập trung cao độ trong thời gian dài lại không mang lại hiệu quả như mong muốn. Việc làm này còn khiến trẻ cảm thấy căng thẳng, mệt mỏi dẫn đến ngại học, sợ học.

Để giảm sự hiếu động, tránh làm gián đoạn, xao nhãng khi học, cha mẹ nên cùng con xây dựng hoạt động học tập sáng tạo thông qua các trò chơi. Học mà chơi, chơi mà học, lồng ghép bài học trong trò chơi vui nhộn sẽ khiến hành trình chinh phục kiến thức trở nên dễ dàng hơn, giúp con tiếp thu nhanh hơn và ghi nhớ lâu hơn.

Bản thân tôi cũng đã sưu tầm khá nhiều loại tranh nổi số, khi học đến các số trong phạm vi 10, 100 đến giai đoạn nào học sinh sẽ có các bức tranh phù hợp. Ngoài học toán ra tôi còn kết hợp với tô màu để giúp học sinh thêm kỹ năng chọn màu và tô để môn Mỹ thuật có kết quả tốt hơn. Không những thế còn dạy học sinh học được mã màu trong môn Tiếng Anh.

Hình ảnh minh họa tranh nổi số, sau đó dùng đất nặn tạo hình

Mẫu bài học Mỹ thuật, Tiếng Anh (mã màu)

Giải pháp 4. Không gây áp lực cho học sinh

Hiện nay, các chương trình giáo dục đã ngày càng có nhiều đổi mới, đồng nghĩa với lượng kiến thức mà học sinh tiểu học ngày nay tiếp thu cũng bắt đầu tăng lên so với trước đây. Do đó, thay vì thúc ép học sinh ngồi vào bàn học với số lượng thời gian quy định, ba mẹ hãy quan tâm đến khối lượng kiến thức mà học sinh nhận được khi học.

Việc gây áp lực thời gian cho học sinh học không thể giúp học sinh học tốt hơn mà thực tế là đang giúp bố mẹ vui đi nỗi lo lắng rằng các con sẽ không thể tiến bộ khi dành quá ít thời gian cho việc học. Thực chất, việc học sinh sẽ học gì, các con tiếp thu được bao nhiêu kiến thức mới là vấn đề phụ huynh nên quan tâm. Một trong những hệ lụy nếu ba mẹ thường xuyên nhắc nhở bé học bài sẽ khiến các con hình thành thói quen ỷ lại, khi nào người lớn nhắc thì lúc đó mới là giờ học.

Chính vì thế, phụ huynh hãy nhẹ nhàng và quan sát tình hình học tập của học sinh cũng như tâm trạng của các con trong những ngày mới bước chân vào Tiểu học. Dành thời gian vừa phải và hợp lý phù hợp với năng lực sẽ giúp các bé hứng khởi trong việc học tập.

Giải pháp 5. Giúp học sinh phát triển tư duy phản biện

Trong sinh hoạt gia đình, ba mẹ nên tập cho học sinh phát biểu ý kiến cũng như lắng nghe và tôn trọng ý kiến của con để học sinh hình thành tư duy phản biện tốt hơn. Trong quá trình học tập, khi các bé tự do tiếp thu kiến thức theo cách của riêng mình thì vốn kiến thức sẽ trở nên đa dạng và phong phú hơn, từ đó học sinh rất muốn được phát biểu và phản biện khi thấy ý kiến khác chưa phù hợp.

Tư duy phản biện sẽ giúp một vấn đề được nhìn nhận từ các góc nhìn khác nhau, thế giới quan của học sinh cũng từ đó mà phát triển đa chiều hơn. Do đó, phụ huynh nên kiên nhẫn rèn luyện cho con khả năng này, đặc biệt là đối với những gia đình có học sinh thụ động.

Trên đây là 5 giải pháp giúp học sinh lớp 1 nâng cao ý thức tự học một cách phù hợp và hiệu quả mà tôi đã ứng dụng. Kết quả các năm thực nghiệm như sau :

Bảng so sánh

Nội dung đánh giá	Năm học					
	2022-2023		2023 -2024		2024 -2025	
	Đầu năm	Cuối năm	Đầu năm	Cuối năm	Đầu năm	Cuối HK1
Học sinh có ý thức tự học tốt	14%	58 %	15%	60%	18%	45%
Học sinh có ý thức tự học nhưng chưa tốt	55%	32%	55%	30%	52%	37%
Học sinh chưa có ý thức tự học	31%	10%	30%	10%	30%	18%

III.2. Tính mới, tính sáng tạo

Việc hình thành năng lực tự học cho học sinh góp phần tạo ra học sinh có khả năng nghiên cứu và tìm hiểu thông tin một cách độc lập, phản ánh thực tiễn và sáng tạo trong cách tiếp cận vấn đề.

Kích thích học sinh suy nghĩ đa chiều, phân tích và đánh giá thông tin từ nhiều nguồn trước khi đưa ra kết luận, giúp các em trở thành những người học chủ động.

Sử dụng công nghệ để hỗ trợ quá trình tự học, từ việc tìm kiếm thông tin, sử dụng phần mềm học tập đến việc tham gia các khóa học trực tuyến.

Tạo ra các phương pháp học tập sáng tạo và linh hoạt như học qua dự án, học tập qua trải nghiệm, hoặc học từ các nguồn thông tin khác nhau. Phối hợp, lồng ghép các môn học để ôn luyện kiến thức

Giúp học sinh phát triển kỹ năng quản lý thời gian, tự quản lý, sáng tạo và khả năng lãnh đạo bản thân, chuẩn bị cho tương lai và thời đại công nghệ 5.0.

Đáp ứng nhu cầu và sở thích học tập riêng biệt của từng cá nhân, nhờ đó phát huy tối đa tiềm năng của từng học sinh. Kích thích sự ham học hỏi, tạo

động lực tự học và khơi nguồn cảm hứng để đạt được những mục tiêu cao hơn trong học tập và cuộc sống.

Những yếu tố này làm cho việc hình thành năng lực tự học không chỉ là một phần của hệ thống giáo dục hiện đại mà còn là một bước đi chiến lược nhằm phát triển tương lai cho học sinh, giúp các em trở thành những công dân toàn cầu có khả năng thích ứng với thay đổi liên tục.

Các giải pháp này ngoài việc giúp học sinh lớp 1 phát triển đủ các kỹ năng cần thiết và tạo năng lượng tích cực trong các tiết học, giảm bớt stress của giáo viên, học sinh và cả phụ huynh.

III.3. Phạm vi ảnh hưởng, khả năng áp dụng của sáng kiến:

a. Phạm vi ảnh hưởng

Sáng kiến có phạm vi ảnh hưởng không chỉ trong lĩnh vực giáo dục mà còn trong các ngành nghề khác. Như nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản, thiết kế,... vì tương lai rất cần đến những con người sáng tạo, phát minh ra các sản phẩm khoa học có ích cho cuộc sống của con người.

b. Khả năng áp dụng, nhân rộng

Các giải pháp này có thể áp dụng thực hiện cho học sinh lớp 1 mà còn ứng dụng ở các khối lớp khác.

Các giải pháp trên không chỉ áp dụng tại trường Tiểu học Hợp Đức mà còn thực hiện ở tất cả các trường tiểu học khác.

III.4 Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến:

a. Hiệu quả kinh tế :

- Học sinh hình thành và phát triển được năng lực tự học, bố mẹ sẽ không mất tiền thuê gia sư kèm cặp con hàng ngày. Hoặc những nhà kinh tế khó khăn bố mẹ yên tâm đi làm về nhà chỉ kiểm tra bài của con và điều chỉnh.

- Học sinh có thể học được ở mọi lúc, mọi nơi trong sách vở vào trong cuộc sống. Biết áp dụng kiến thức từ sách vở vào cuộc sống.

- Phụ huynh cũng như học sinh hiểu được về giá trị tinh thần nằm trong những lời động viên, sự quan tâm giúp đỡ nhau trong cuộc sống chứ không phải là vật chất. Nên các con hiểu và không đòi hỏi nhiều từ món quà vật chất từ cha mẹ.

- Học sinh biết thương cha mẹ hơn, biết tiết kiệm, biết bảo quản tốt đồ dùng học tập của mình cũng như các đồ dùng cá nhân khác. Có những em biết tái chế từ các tấm bìa thành ống bút, đồ chơi,...

- Phụ huynh bớt đi sự vất vả và luôn đồng hành với giáo viên trong việc rèn luyện nhằm nâng cao kỹ năng nói cho con.

b. Hiệu quả về mặt xã hội :

- Gia đình là một tế bào của xã hội, gia đình hạnh phúc ta sẽ có xã hội hạnh phúc. Con người hạnh phúc sẽ phát huy tối đa óc sáng của mình từ đó tạo ra các sản phẩm có giá trị tốt, có ích cho sức khỏe,...

- Học sinh luôn sẵn sàng với một tâm thế tốt để tham gia vào các tiết học, luôn có ý thức tự học, tự khám phá.

- Học sinh luôn biết hỗ trợ và giúp đỡ nhau trong học tập cũng như các hoạt động khác. Điều chỉnh mọi đối tượng học sinh cho phù hợp với điều kiện tổ chức các hoạt động giáo dục. Học sinh tự tin khi trình bày ý kiến, quan điểm,

nội dung trao đổi trước tập thể lớp. Hỗ trợ trong việc hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất cho học sinh.

- Tạo sự gần gũi, thân thiện giữa giáo viên và học sinh, học sinh với học sinh. Tăng thêm sợi dây gắn kết giữa các môi trường giáo dục Gia đình – Nhà trường và Xã hội.

- Xã hội rất cần những chủ nhân tương lai có óc sáng tạo, nhạy bén, yêu nước. Cuộc sống cần những con người chân thật, biết sống vì tập thể, biết chia sẻ, hỗ trợ cùng phát triển, góp phần xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh. Ngoài kiến thức, các phẩm chất, năng lực chung hay năng lực đặc thù cũng được hình thành và phát triển. Điều đó đáp ứng rất tốt yêu cầu trong chương trình giáo dục phổ thông 2018.

- Phát hiện và bồi dưỡng nhân tài cho đất nước như: làm MC dẫn chương trình, nhà văn, nhà thơ, nhà biên kịch, diễn viên,... Đặc biệt là qua các nhà khoa học, nhà thiết kế tương lai

c. Giá trị làm lợi khác :

Giáo viên thêm yêu nghề mến trẻ, học sinh thích đến trường, phụ huynh tin tưởng hơn vào giáo dục, sẵn sàng đóng góp xây dựng nhà trường ngày càng khang trang hơn. Các ban ngành đoàn thể thêm tin tưởng vào nhà trường, giúp đỡ nhà trường trong việc trang bị thêm cơ sở vật chất hiện đại giúp các con có môi trường học tập tốt nhất.

Trên đây là bản mô tả sáng kiến “***Một số giải pháp nâng cao ý thức tự học cho học sinh lớp 1***”. Rất mong Hội đồng khoa học quận Đồ Sơn, Phòng Giáo dục và Đào tạo quận Đồ Sơn, Ban giám hiệu nhà trường Tiểu học Hợp Đức, bạn bè đồng nghiệp đóng góp ý kiến để sáng kiến của tôi hoàn thiện hơn, ứng dụng vào công việc đem lại hiệu quả cao hơn

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

**CƠ QUAN ĐƠN VỊ
ÁP DỤNG SÁNG KIẾN**

TÁC GIẢ SÁNG KIẾN

Lê Thị Thu Hà

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.